

Q&A Statusrapport 2021

Q: Rapporten viser at dere vil klare å redusere utslippene med 49 prosent i 2030. Var dere lite ambisiøse i fjor når dere satte dere mål om 40 prosent mindre utslipp i 2030?

A: Olje- og gassindustrien jobber aktivt med å vurdere og gjennomføre klimatiltak og har hatt konkrete klimamål siden 2016. Gitt utfordringene verden står ovenfor så industrien i fjor behov for et taktskifte i arbeidet med å redusere den globale oppvarmingen og satte seg derfor svært ambisiøse mål.

I forkant ble det gjort en grundig vurdering av hva som faktisk ville være mulig å oppnå i 2030, samtidig som vi skal opprettholde en konkurransedyktig og lønnsom næring på norsk sokkel. Da landet vi landet på 40 prosent som et fornuftig mål.

På det tidspunktet var industriens målsetning i tråd med det norske klimamålet, samt EUs klimamål om å redusere utslippene med 40 prosent i 2030.

Mye har skjedd siden klimastrategien ble presentert i fjor. I juni ba Stortinget regjeringen, sammen med industrien, om å lage en plan for å redusere utslippene med 50 prosent. Denne utfordringen har industrien tatt inn over seg og begynt å arbeide med. Rapporten vi legger fram i dag viser at vi tar utfordringen på alvor. Men også at det vil kreve vesentlig høyere investeringer og at det kommer til betydelig mer krevende å nå 50 prosent utslippskutt.

Q: Hvorfor 49 prosent og ikke 50 prosent? Hva må til for å klare målet om 50 prosent reduserte utslipp i 2030?

A: En stor del av potensialet inkluderer meget usikre tiltak i svært tidlig fase. Erfaringen viser at etter hvert som vi får ny kunnskap og teknologi, samt at tiltak modnes mer og mer, så endres også potensialet over tid; vi vet at mange tiltak gjennomføres, noen faller fra av ulike årsaker, og nye muligheter blir vurdert og gjennomført.

Så har vi gjort en matematisk beregning med utgangspunkt i referanseåret 2005 av hvor mye utslipp de ulike tiltakene vil bidra med, og da kom vi til 49 prosent.

Det viktigste er imidlertid at det samlede potensialet har økt det siste året, og viser tydelig at olje- og gassindustrien arbeider systematisk og målrettet for å finne og gjennomføre utslippsreducerende tiltak.

Rapporten viser at det kan være mulig å nå et mål om 50 prosent reduksjon i klimagassutslippene i 2030, men at det vil være både betydelig mer teknisk komplisert og kreve vesentlig høyere investeringer å oppnå 50 prosent reduksjon enn 40 prosent som er industriens eget klimamål for 2030.

Q: Hvorfor har dere ikke høynet klimamålet til 50 prosent slik Stortinget ba om i juni?

A: Stortinget har levert et anmodningsvedtak hvor de ber regjeringen om å lage en plan, sammen med industrien, som viser hvordan utslippene fra olje- og gassproduksjonen på norsk sokkel kan reduseres med 50 prosent innen 2030, som skal ferdigstilles i løpet av 2021.

Et anmodningsvedtak er en type stortingsvedtak, der flertallet på Stortinget ber regjeringen om å levere noe til Stortinget. I dette tilfellet har Stortinget bedt om at planen om å redusere utslippene med 50 prosent skal leveres i løpet av 2021.

Arbeidet er i gang. Denne rapporten er et viktig innspill. Vi er allerede i dialog med myndighetene om hvordan dette kan gjøres på best mulig måte. Og i tillegg til å levere en plan for å høyne målet, så ba Stortinget om at planen skal ivareta hensynet til kostnadseffektive utslippsreduksjoner.

En av de tingene vi viser her i dag er at det vil kreve vesentlig høyere investeringer å oppnå 50 prosent reduksjon enn 40 prosent. Det er viktig å synliggjøre, også for Stortinget.

Så har regjeringen i tillegg varslet at de vil legge fram en stortingsmelding om langsiktig verdiskaping fra norske energiresurser. Målet med meldingen er å synliggjøre det industrielle potensialet i norske energiresurser som grunnlag for fremtidige lønnsomme arbeidsplasser – i tillegg til at det skal svares på Stortingets anmodningsvedtak. Denne meldinga kommer i løpet av 2021. Industrien er som sagt i dialog med myndighetene og har gitt våre innspill til meldinga.

Vi tror derfor det er fornuftig å bruke tiden Stortinget har gitt, for å finne og kartlegge nye muligheter og tiltak, men ikke minst vurdere konsekvensene av å høyne målet for norsk sokkel. På den måten vil Stortinget kunne fatte en beslutning på et faglig godt grunnlag samtidig som de er trygge på at kostnadseffektiviteten kan ivaretas.

Q: Betyr dette at dere også har lite ambisiøst 2050-mål? Kan dere egentlig nå målet om nullutslipp før 2050?

A: Selv om rapporten viser at det er teknisk mulig å nå et mål om 50 prosent reduksjon i 2030, betyr det ikke at det kommer til å bli enkelt.

I det 49 prosent reduksjonspotensialet som er identifisert i rapporten er det kun 16 prosent av tiltakene som foreløpig er vedtatt og 14 prosent er modne men ikke besluttede tiltak. Resten av de identifiserte tiltakene er i konseptfase og screening/ideestadiet.

I tillegg vet vi at flere av løsningene som vil bidra til å redusere utslippene ytterligere, som for eksempel kompakte CCS-anlegg som kan installeres på plattformer, eller buke hydrogen/ammoniakk med null klimagassutslipp ikke ser ut til å være modne nok til å brukes før utpå 2030-tallet.

Havvindutviklingen på norsk sokkel er enda i startgropa. Regjeringen åpnet to områder på norsk sokkel for søknader om å bygge ut både bunnfast og flytende havvind først i januar i år. Det kommer til å ta flere år før vi har havvindparker som vil bidra til å redusere utslippene på norsk sokkel i tilstrekkelig stor nok skala.

Vi tror derfor at vi trenger all den tiden fram mot 2050 for å utvikle kostnadseffektiv teknologi og løsninger, og ikke minst bygge opp verdikjeder og infrastruktur, i tilstrekkelig stor nok skala som skal være med på å ta oss til nær nullutslipp i midten av dette århundre.

Q: Elektrifisering gir ikke reduserte utslipp, noe som er tilbakevist av både Cicero Senter for klimaforskning og Samfunnsøkonomisk institutt ved NTNU. Er elektrifisering et grønnvaskingstiltak?

A: Elektrifisering av sokkelen gir reelle utslippskutt som er avgjørende viktig for å innfri klimamålene. Hoveddelen av utslippene fra olje og gass inngår i EUs kvotehandelsystem (EU ETS). I 2019 ble det innført en markedsstabiliseringsreserve (MSR) som fjerner overflødige kvoter fra markedet. Denne markedsmekanismen sørger for at overskuddet av kvoter reduseres gjennom å fjerne tilgjengelige kvoter som selges, og plasserer dem i markedsreserven når overskuddet overstiger en viss verdi. Dersom antall kvoter i markedsreserven overstiger antallet kvoter som blir auksjonert, slettes overskuddet permanent fra og med 2023. På denne måten bidrar MSR til å stramme kvotetaket og høyne kvoteprisen som gir et økt insentiv til å kutte utslipp ytterligere innenfor kvotesystemet. Det betyr at når olje- og gassvirksomheten kutter sine utslipp gir det derfor reelle utslippsreduksjoner utover de nasjonale rammene, fordi vi er en del av kvotepliktig sektor.

I tillegg vet vi at den norske gassen som eksporteres til Europa blir brukt langt mer effektivt der enn ved at den brennes på norsk sokkel. Om lag 30 prosent av gassen i EU og Storbritannia brukes i gasskraftverk som er mer effektive enn gassturbinene på sokkelen. Virkningsgraden i gassturbiner på sokkelen ligger i all hovedsak mellom 25-35 prosent avhengig av type, alder og hvordan anlegget driftes, mens virkningsgraden i gasskraftverk, særlig kombikraftverk på land i Europa ligger på om lag 50-60 prosent.

Direkte bruk av gass i husholdninger og næringsbygg står for ca. 40 prosent av gassforbruket i EU og Storbritannia. Her er også bruken av gass over 80 prosent mer effektiv enn i gassturbiner på sokkelen. Samlet sett betyr dette at gassen brukes betydelig mer effektivt på kontinentet enn på innretningene på sokkelen.

Q: Hvorfor er dere imot økt CO2-pris?

A: Vi er ikke imot økt CO2-pris. Vi mener tvert imot at en tilstrekkelig høy karbonpris er hovedvirkemiddelet både for å redusere utslipp og for å stimulere til investeringer i lavkarbonteknologier.

I klimameldingen foreslår regjeringen å øke CO2-avgiften på kvotepliktige utslipp fra olje- og gassutvinningen i takt med økningen i avgiften på ikke-kvotepliktige utslipp, slik at den samlede karbonprisen (CO2-avgift + kvotepris) i 2030 er om lag 2 000 kroner per tonn CO2, målt i faste 2020-kroner.

Den foreslåtte økningen vil medføre en betydelig kostnadsøkning og ettersom regjeringen legger opp til en slik vesentlig økning i CO2-avgiften foreslår Norsk olje og gass at de økte inntektene øremerkes virkemidler som bidrar til raskere utslippsreduksjoner og som samtidig legger grunnlaget for nye kommersielt lønnsomme verdikjeder med utgangspunkt i norske energiresurser. Dette kan for eksempel gjøres gjennom et CO2-tiltaksfond som kan bidra til å redusere utslipp på tvers av flere sektorer og støtte utviklingen og implementering av nye null- og lavutslippsteknologier som CO2-fangst og -lagring, hydrogen og havvind. Et CO2-tiltaksfond kan bygge på modellen fra NOx-fondet hvor økningen av CO2-avgiften kan danne grunnlag for fondet.

Petroleumsnæringen i Norge er blant de næringene som i dag betaler høyest samlet CO2-pris globalt gjennom CO2-avgift og kvoter. Det er viktig å unngå at norsk sokkel utkonkurreres med særnorske avgifter og at investeringene flyttes andre steder. Økt CO2-pris vil også kunne ha effekt på felt i haleproduksjon og føre til lavere ressursutnyttelse av disse feltene ved tidligere nedstenging.

Q: Hvorfor foreslår dere CO2-fond? Da får jo dere igjen de pengene dere selv bruker på å forurense kloden. Hvorfor ikke bare la være å forurense?

A: Selv om verden kommer til å bruke mindre olje og gass i framtiden, så kommer det fortsatt til å noe olje og gass i energimiksen – også i 2050 når vi skal være karbonnøytrale. Dette skyldes særlig en økende global etterspørsel etter petrokjemiske produkter som brukes til å lage råvarer til for eksempel komposittmaterialer og i plastprodukter som biler, fly, datamaskiner, klær og ski. For å nevne noe.

Og så lenge verden etterspør olje og gass så ønsker vi å levere – med lavest mulige klimagassutslipp. Derfor har vi satt oss mål i 2050 om å redusere utslippene til nær null.

Samtidig så har vi ambisjoner i Norge om å gradvis skape en ny og fremtidsrettet energinæring på norsk sokkel. Og alt kan ikke elektrifiseres. Vi trenger satsing også på hydrogen og videre satsing på CCS for å modne løsningene og ikke minst for å redusere kostnader.

Olje- og gassindustrien vil være med å bygge opp disse næringene. Dette er umodne verdikjeder som trenger kapital for å bli lønnsomme, men som blir svært viktige for å nå både nasjonale og globale klimamål. Vi mener derfor at det er en god løsning at den økte CO₂-avgiften som industrien betaler kan gå inn i et fond som skal raskere kan være med å løfte og bygge opp disse industriene, som vi kommer til å være avhengig av i framtiden.

Det vil ikke bare bidra til ny verdiskaping i Norge, men også til å skape arbeidsplasser i framtiden.

Q: Hvorfor vil kraftforbruket fra olje- og gassnæringen øke til rundt 20 TWh i 2030?

A: Elektrifisering av eksisterende og nye olje- og gassinstallasjoner er et helt sentralt tiltak for å kutte utslipp for å nå de ambisiøse klimamålene næringen har satt for 2030 og 2050. Kraftforsyning fra land og/eller havvind skal i henhold til myndighetenes føringer vurderes i alle nye utbygginger og større modifikasjoner på norsk sokkel.

Norsk olje og gass har laget en prognose for hvor mye kraft vi antar næringen vil trenge frem mot 2040. Prognosen er utarbeidet med basis i detaljerte analyser av gassnettverket, feltoperatørens oppdaterte analyser av kraftbehov for elektrifiseringsprosjekter i modning, og forventet utvikling av norsk gasseksport. Basert på dette forventer vi at kraftforbruket kan øke til rundt 20 TWh i 2030. Opp fra 7,5 TWh i dag. Det må presiseres at prognosen baseres på forventet kraftforbruk av anlegg som 1) er i drift i dag, 2) besluttet/ planlagt, 3) mulig/ omtalt og 4) identifisert/ større usikkerhet. De to siste kategoriene utgjør omtrent 7 TWh. [Statnett sin basisprognose for forbruksutviklingen innen petroleum viser tilsvarende forbruk i 2030.](#)

Frem mot 2030 kan kraft fra havvind kan bli et reelt alternativ til kraft fra land, gitt nødvendige rammebetingelser.